

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Філологічний факультет
Кафедра спеціальної освіти

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ**

Ступінь магістра
Галузь знань 01 Освіта
Спеціальність 016 Спеціальна освіта

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні технології логопедичної роботи» для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта.

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Савінова Наталія Володимирівна, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти, доктор педагогічних наук, професор.

Програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної освіти
Протокол від «22» серпня 2022 року № 2

Завідувач кафедри Hy (Савінова Н. В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол від «29» серпня 2022 р. № 1

Голова навчально-методичної комісії Hy (Мороз Т.О.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «31» серпня 2022 р. № 11

Голова навчально-методичної комісії Hy ()

Анотація. Вивчення дисципліни «Логопедія і неврологічні основи логопедії» спрямоване на підготовку студентів до роботи з дітьми з порушеннями мовлення; формування уявлення про комплексні дефекти, розкриття змісту та форм логопедичної роботи; формування умінь правильно добирати корекційно-розвивальний матеріал для роботи з дітьми з порушеннями мовлення.

Ключові слова: комплексні порушення розвитку, дизартрія, ринолалія,

Abstract. The study of the discipline "Speech Therapy and Neurological Fundamentals of Speech Therapy" is aimed at preparing students to work with children with speech disorders; formation of ideas about speech defects, features of sound production, disclosure of content and forms of speech therapy work; formation of skills to correctly select correctional and developmental material for work with children with speech disorders.

Key words: complex developmental disorders, dysarthria, rhinolalia,

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Денна, заочна форми навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»		
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел, оформлення та систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 90 год.		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		10 год.	2 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		10 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю: екз.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3/2 год. самостійної роботи студента – год.	Ступінь: магістр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 10/20 год.: 10 год. – аудиторні заняття, 20 год. – самостійна робота.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета засвоєння дисципліни: розвиток у магістрантів особистісних якостей, формування загальнокультурних (універсальних) компетенцій, а також навичок концептуально-системних, організаційних, методичних і технологічно-

інструментальних складових педагогічних технологій, удосконалення педагогічних знань, формування професійних компетенцій у галузі логопедії.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- удосконалити знання магістрантів у галузі теорії та практики логопедичної науки, уявлень про логопедію як навчальну дисципліну;
- сформулювати знання про критерії вибору основних технологій викладання логопедії в освітніх закладах I-II та III-IV рівнів акредитації;
- забезпечити готовність до застосування у практиці викладання логопедії у ВНЗ ефективних методів педагогічного впливу на студентів.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

ПРН13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

ПРН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

II. Фахові:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

– здатність демонструвати знання фундаментальних і прикладних дисциплін магістерської програми, усвідомлювати основні проблеми своєї предметної області, при вирішенні яких виникає необхідність у складних завданнях вибору, що вимагають використання кількісних і якісних методів аналізу даних;

– готовність до здійснення професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участі в експериментальній роботі;

– здатність викладати в закладах середньої та вищої професійної освіти;

– готовністю до використання актуальних науково обґрунтованих педагогічних технологій;

– готовністю до моніторингу і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання;

– здатністю керувати науково-дослідною роботою студентів.

1. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями мовлення.

Сучасний підхід до проблеми комплексних (складних) порушень розвитку. Види і форми комплексних порушень розвитку.

Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.

Групи дітей з системними порушеннями мовлення. Психолого-педагогічна характеристика. Комплексний підхід до корекції порушень мовленнєвого і пізнавального розвитку дітей із тяжкими порушеннями мовлення. Особливості організації і технології логопедичного обстеження дітей з комплексними порушеннями.

Кредит 3. Логопедична робота з дітьми, що мають комплексні порушення розвитку.

Особливості організації і технології логопедичної роботи при комплексних порушеннях .

Особливості організації і технології логопедичної роботи при системних порушеннях мовленнєвого розвитку (ЗНМ, ФФНМ).

Особливості формування комунікативних навичок дітей, що мають комплексні порушення на початкових етапах навчання.

Взаємозв'язок в роботі логопеда і психолога, логопеда та педагогів загальноосвітніх установ в корекційній роботі з подолання комплексних порушень.

Організація роботи з батьками дітей, що мають комплексні порушення розвитку.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	У тому числі											
	Усьо-го	Л	П	Лаб	Інд	С.р	Усьо-го	Л	П	Лаб	Інд	С. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	116	12	13
1. Навчання дітей з комплексними порушеннями мовлення												
Кредит 1. Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.	30	2	2	2		24	30	2				28
Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.	30	4	4	4		18	30		2	2		26

Кредит 3. Логопедична робота з дітьми, що мають комплексні порушення розвитку.	30	4	4	4		18	30		2	2		26
Всього	90	10	10	10		60	90	2	4	4		80

**4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1 Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.		
1	Сучасний підхід до проблеми комплексних (складних) порушень розвитку. Види і форми комплексних порушень розвитку..	2
Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.		
2	Групи дітей з системними порушеннями мовлення. Психолого-педагогічна характеристика. Комплексний підхід до корекції порушень мовленнєвого і пізнавального розвитку дітей із тяжкими порушеннями мовлення.	4
Кредит 3. Логопедична робота з дітьми, що мають комплексні порушення розвитку.		
3	Особливості організації і технології логопедичної роботи при комплексних порушеннях . Особливості організації і технології логопедичної роботи при системних порушеннях мовленнєвого розвитку (ЗНМ, ФФНМ).	4
	Разом	10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1 Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.		
1	Сучасний підхід до проблеми комплексних (складних) порушень розвитку. Види і форми комплексних порушень розвитку	2
	Всього	2

**5. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Кредит 1 Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.		
	Види і форми комплексних порушень розвитку.	2
Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.		
	Групи дітей з системними порушеннями мовлення. Психолого-педагогічна характеристика. Комплексний підхід до корекції порушень мовленнєвого і пізнавального розвитку дітей із тяжкими порушеннями мовлення.	4
Кредит 3. Логопедична робота з дітьми, що мають комплексні порушення розвитку.		

	Особливості організації і технології логопедичної роботи при комплексних порушеннях. Особливості організації і технології логопедичної роботи при системних порушеннях мовленнєвого розвитку (ЗНМ, ФФНМ).	4
	Разом	10 год.

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1 Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.		
	Сучасний підхід до проблеми комплексних (складних) порушень розвитку.	2 год.
Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.		
	Особливості організації і технології логопедичного обстеження дітей з комплексними порушеннями.	2год.
	Всього	4

7. Темі лабораторних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1 Загальні питання теорії навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку.		
	Сучасний підхід до проблеми комплексних (складних) порушень розвитку.	2 год.
Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.		
	Особливості організації і технології логопедичного обстеження дітей з комплексними порушеннями.	4год.
Кредит 3. Логопедична робота з дітьми, що мають комплексні порушення розвитку.		
	Взаємозв'язок в роботі логопеда і психолога, логопеда та педагогів загальноосвітніх установ в корекційній роботі з подолання комплексних порушень . Організація роботи з батьками дітей, що мають комплексні порушення розвитку.	4год.
	Всього	10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 2. Системні порушення мовлення як варіант складного дефекту.		

	Особливості організації і технології логопедичного обстеження дітей з комплексними порушеннями.	2год.
Кредит 3. Логопедична робота з дітьми, що мають комплексні порушення розвитку.		
	Взаємозв'язок в роботі логопеда і психолога, логопеда та педагогів загальноосвітніх установ в корекційній роботі з подолання комплексних порушень . Організація роботи з батьками дітей, що мають комплексні порушення розвитку.	2год.
	Всього	4

**8. Самостійна робота
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку	
1.	Види і форми системних порушень мовлення (дизартрія, ринолалія, алалія; загальний недорозвиток мовлення, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення). Поєднані форми порушень мовлення як варіант складного мовленнєвого дефекту.	60
2.	Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях з логопедії	
	Разом	60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку	
1.	Види і форми системних порушень мовлення (дизартрія, ринолалія, алалія; загальний недорозвиток мовлення, фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення). Поєднані форми порушень мовлення як варіант складного мовленнєвого дефекту.	80
2.	Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях з логопедії	
	Разом	80

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.

Написання наукової статті на студентську науково-практичну конференцію, пошук літературних джерел та оформлення і систематизація бібліографічних посилань, складання бібліографії

10. Методи навчання

- 1) наочні (спотерження, ілюстрація, демонстрація, ТЗН);
- 2) словесні (розповідь, опис, пояснення, доповнення, бесіда, диспут, дискусія, лекція)
- 3) практичні (вправи, практичні роботи, робота з книгою).

11. Методи контролю:

Самостійні роботи, виконання тестових завдань, контрольні модульні роботи, залік (попередній, поточний, періодичний, тематичний, підсумковий)

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					МКР	Тести	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	120	300
25	25	25	25	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS (для I-III, V,VI курсів)

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	65-79 (добре)		
D	55-64 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	50-54 (достатньо)		
FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (неприйнятно)		

13. Методичне забезпечення

1. Інтерактивний комплекс з дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

1. Логопедія: підручник. – [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.
2. Тарасун В. В. Логодидактика: навч. посіб. для вищ. навч. закл. [Текст] / В.В.Тарасун. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова, 2004. – 348 с.
3. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник [Текст] / М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.

Допоміжна

1. Тарасун В. В. Науково-методичні основи формування знань, умінь та навичок у дітей з труднощами у навчанні: наук. – метод. пос. [Текст] / В. В. Тарасун. – К., 1998. – 104 с.

2. Филичева Т. Б. и др. Основы логопедии: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Педагогика и психология (дошк.)» [Текст] / Т. Б. Филичева, Н. А. Чевелева, Г. В. Чиркина. – М.: Просвещение, 1989. – 223 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=125>
2. <http://elibrary.ru>
3. <http://www.nlr.ru/e-res/>
4. <http://unesco.edusite.ru/>
5. <http://www.jourclub.ru/>
6. <http://library.mk.ua> info@library.mk.ua
7. <http://e-catalog.mk.ua/>